



WORLD
ECONOMIC
FORUM

The Global Risks Report 2022 17th Edition



In partnership with
Marsh McLennan
SK Group
Zurich Insurance Group

خلاصه ریسک‌های جهانی سال ۲۰۲۲ (مجمع جهانی اقتصاد)

مرکز آموزش و پژوهش‌های اقتصادی و اجتماعی اتاق بازرگانی فارس

گزارش شماره ۳۳ / ۰۱

سال ۱۴۰۰



موضوع گزارش:

خلاصه ریسک‌های جهانی ۲۰۲۲ (مجمع جهانی اقتصاد)

برگردان و تنظیم کننده: نجمه ایزدی

تاریخ ارائه: ۱۴۰۰/۱۱/۲۰

- مقدمه

با آغاز سال ۲۰۲۲، کووید-۱۹ و پیامدهای اقتصادی و اجتماعی آن همچنان تهدیدی حیاتی برای جهان محسوب می‌شود. نابرابری واکسن و بهبود اقتصادی نابرابر ناشی از آن خطر تشدید شکست‌های اجتماعی و تنش‌های ژئوپلیتیکی را به همراه دارد. در ۵۲ فقیرترین کشورها- محل سکونت ۲۰ درصد از مردم جهان- تنها ۶ درصد از جمعیت در زمان نگارش این مقاله واکسینه شده بودند. تا سال ۲۰۲۴، اقتصادهای در حال توسعه (به استثنای چین) ۵.۵ درصد کمتر از رشد تولید ناخالص داخلی مورد انتظار قبل از همه‌گیری خود خواهند داشت، در حالی که اقتصادهای پیشرفته ۰.۹ درصد از آن پیشی خواهند گرفت که شکاف درآمدی جهانی را افزایش می‌دهد.

واگرایی جهانی حاصل، تنش‌هایی را در داخل و خارج از مرزها ایجاد می‌کند که خطر تشدید تأثیرات آبشاری^۱ همه‌گیری و پیچیده‌تر شدن هماهنگی مورد نیاز برای مقابله با چالش‌های مشترک از جمله تقویت اقدامات اقلیمی، افزایش ایمنی دیجیتال، بازگرداندن معیشت و انسجام اجتماعی و مدیریت رقابت در فضا را ایجاد می‌کند.

گزارش ریسک‌های جهانی ۲۰۲۲ نتایج آخرین نظرسنجی درک ریسک‌های جهانی^۲ (GRPS) را ارائه می‌کند و به دنبال آن، ریسک‌های کلیدی ناشی از تنش‌های اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی و فناوری کنونی را تحلیل می‌کند. این گزارش با تأملاتی در مورد افزایش تاب‌آوری، با اقتباس از درس‌های دو سال آخر همه‌گیری کووید ۱۹ به پایان می‌رسد. یافته‌های کلیدی این نظرسنجی و تجزیه و تحلیل در زیر خلاصه شده است.

- افزایش نگرانی‌های اجتماعی و محیطی ناشی از درک خطرات جهانی

از پاسخ دهندگان به GRPS خواسته شده است که دیدگاهی را در مورد خطرات اجتماعی دو سال گذشته داشته باشند- در قالب «فرسایش انسجام اجتماعی»، «بحران معیشتی» و «تخریب سلامت روان»- به عنوان خطراتی که از زمان شروع همه‌گیری بدتر شده‌اند. تنها ۱۶ درصد از پاسخ دهندگان نسبت به چشم انداز جهان مثبت و خوش بین هستند و تنها ۱۱ درصد معتقدند که بهبود جهانی تسریع خواهد شد. بیشتر پاسخ دهندگان در عوض انتظار دارند که سه سال

^۱ cascading impact

اثر آبشاری زنجیره‌ای از رویدادهای پیش‌بینی نشده است که زمانی رخ می‌دهد که یک رویداد در یک سیستم تأثیر منفی بر سایر سیستم‌های مرتبط داشته باشد.

^۲ Global Risks Perception Survey



آینده با نوسانات مداوم و شگفتی های متعدد یا مسیرهای شکسته ای که برندگان و بازندگان نسبی را از هم جدا می کند، مشخص شود.

برای پنج سال آینده، پاسخ دهندگان دوباره خطرات اجتماعی و زیست محیطی را به عنوان نگران کننده ترین مخاطرات اعلام می کنند. با این حال، در یک افق ۱۰ ساله، سلامت سیاره زمین بر نگرانی ها غالب است: خطرات زیست محیطی به عنوان پنج تهدید درازمدت حیاتی برای جهان و همچنین مضرترین خطرات بالقوه برای مردم و سیاره زمین شناخته می شوند، با «شکست اقدامات اقلیمی»، «رویدادهای آب و هوایی شدید» و «از دست دادن تنوع زیستی» به عنوان سه خطر جدی پاسخ دهندگان و همچنین «بحران بدهی» و «تقابلات ژئواکونومیک» از شدیدترین خطرات طی ۱۰ سال آینده اعلام کردند.

خطرات فناوری- مانند «نابرابری دیجیتال» و «شکست امنیت سایبری»- از دیگر تهدیدات کوتاه مدت و میان مدت حیاتی برای جهان هستند. طبق نظر پاسخ دهندگان، اینها در بلندمدت در رتبه بندی عقب نشینی می کنند و هیچ کدام در میان شدیدترین مخاطرات بالقوه ظاهر نمی شوند، که نشانه ای از نقطه کور احتمالی در ادراک ریسک است.

«هوش مصنوعی»، «استثمار فضا»، «حملات سایبری فرامرزی و اطلاعات نادرست» و «مهاجرت و پناهندگان» حوزه هایی هستند که اکثر پاسخ دهندگان بر این باورند که تلاش ها «شروع نشده اند» یا در «توسعه اولیه» هستند. در همین حال، برای «تسهیل تجارت»، «جنایت بین المللی» و «سلاح های کشتار جمعی»، اکثریت زیادی تلاش های کاهش خطر را «تأسیس شده» یا «موثر» می دانستند.

- تهدید همکاری در چالش های جهانی ناشی از تفاوت در بهبود اقتصادی

چالش های اقتصادی ناشی از این همه گیری همچنان ادامه دارد. چشم انداز همچنان ضعیف است: در زمان نگارش این مقاله، انتظار می رفت که اقتصاد جهانی تا سال ۲۰۲۴، ۲.۳ درصد کمتر از آنچه که بدون این همه گیری بود، کاهش یابد. افزایش قیمت کالاها، تورم و بدهی خطرات نوظهور هستند. علاوه بر این، با افزایش مجدد موارد کووید ۱۹ در پایان سال ۲۰۲۱، این بیماری همه گیر همچنان توانایی کشورها برای تسهیل بهبود پایدار را از بین می برد.

پیامدهای اقتصادی ناشی از همه گیری با عدم تعادل در بازار کار، حمایت گرایی، و افزایش شکاف های دیجیتال، آموزش و مهارت ها ترکیب می شود که خطر تقسیم جهان به مسیرهای متفاوت را در پی دارد. در برخی کشورها، عرضه سریع واکسن، تحولات دیجیتال موفق و فرصت های رشد جدید می تواند به معنای بازگشت به روندهای پیش از همه گیری در کوتاه مدت و امکان چشم انداز انعطاف پذیرتر در افق طولانی تر باشد. با این حال، بسیاری از کشورهای دیگر به دلیل نرخ پایین واکسیناسیون، استرس شدید مداوم بر سیستم های بهداشتی، شکاف های دیجیتال و بازارهای کار راکد متوقف



خواهند شد. این واگرایی ها همکاری بین المللی مورد نیاز برای رسیدگی به اثرات بدتر تغییرات آب و هوایی، مدیریت جریان های مهاجرت و مبارزه با خطرات سایبری را پیچیده می کند.

فشارهای داخلی کوتاه مدت تمرکز دولت ها بر اولویت های بلندمدت را دشوارتر می کند و سرمایه سیاسی تخصیص یافته به نگرانی های جهانی را محدود می کند. «فرسایش انسجام اجتماعی» یک تهدید کوتاه مدت در ۳۱ کشور از جمله آرژانتین، فرانسه، آلمان، مکزیک و آفریقای جنوبی از گروه ۲۰ است. انتظار می رود که نابرابری هایی که قبلاً جوامع را به چالش می کشیدند، افزایش یابد. پیش بینی می شود که ۵۱ میلیون نفر بیشتر به دلیل خطر افزایش دوقطبی شدن و خشم در جوامع در فقر شدید در مقایسه با روند پیش از همه گیری زندگی کنند. در عین حال، فشارهای داخلی به خطر افتادن موقعیت های قوی تر منافع ملی و بدتر شدن شکست ها در اقتصاد جهانی که به قیمت کمک و همکاری خارجی تمام خواهد شد.

- تشدید نابرابری ها به دلیل تحول بی نظم اقلیمی

پاسخ دهندگان «شکست اقدام اقلیمی» را به عنوان تهدید بلندمدت شماره یک برای جهان و خطری که بالقوه شدیدترین تأثیرات را در دهه آینده دارد، رتبه بندی می کنند. تغییرات اقلیمی در حال حاضر به سرعت در قالب خشکسالی، آتش سوزی، سیل، کمبود منابع و از دست دادن گونه ها، از جمله تأثیرات دیگر ظاهر می شود. در سال ۲۰۲۰، چندین شهر در سرتاسر جهان دماهای شدیدی را تجربه کردند که سال ها دیده نمی شد- مانند بالاترین رکورد ۴۲.۷ درجه سانتیگراد در مادرید و کمترین میزان در ۷۲ سال گذشته ۱۹- درجه سانتیگراد در دالاس، و مناطقی مانند دایره قطب شمال میانگین دمای تابستان را ۱۰ درجه سانتیگراد بالاتر از سال های گذشته داشته اند. دولت ها، مشاغل و جوامع با فشار فزاینده ای برای خنثی کردن بدترین عواقب اقلیمی مواجه هستند. با این حال، یک انتقال نامنظم اقلیمی که با مسیرهای متفاوت در سراسر جهان و در بخش ها مشخص می شود، کشورها را بیشتر از هم جدا کرده و جوامع را دوشاخه می کند و موانعی برای همکاری ایجاد می کند.

با توجه به پیچیدگی های تغییرات تکنولوژیکی، اقتصادی و اجتماعی در این مقیاس، و ماهیت ناکافی تعهدات فعلی، این احتمال وجود دارد که هر انتقالی که به هدف صفر خالص تا سال ۲۰۵۰ برسد، بی نظم خواهد بود. در حالی که قرنطینه های کووید ۱۹ شاهد کاهش جهانی انتشار گازهای گلخانه ای بود، سیر صعودی به زودی از سر گرفته شد: نرخ انتشار گازهای گلخانه ای در سال ۲۰۲۰ سریع تر از میانگین دهه گذشته افزایش یافت. کشورهایی که مسیر اتکا به بخش های کربن فشرده را ادامه می دهند، در معرض خطر از دست دادن مزیت رقابتی از طریق هزینه بیشتر کربن، کاهش انعطاف پذیری، عدم همگامی با نوآوری های تکنولوژیکی و اهرم محدود در توافق های تجاری هستند. با این حال، دور شدن از صنایع با کربن شدید، که در حال حاضر میلیون ها کارگر را استخدام می کنند، باعث نوسانات اقتصادی،



تعمیق بیکاری و افزایش تنش‌های اجتماعی و ژئوپلیتیکی خواهد شد. اتخاذ سیاست‌های زیست‌محیطی عجولانه نیز پیامدهای ناخواسته‌ای برای طبیعت خواهد داشت- هنوز هم خطرات ناشناخته زیادی ناشی از استقرار فناوری‌های بیوتکنیکی و ژئومهندسی آزمایش‌نشده وجود دارد- در حالی که فقدان حمایت عمومی از انتقال کاربری زمین یا طرح‌های قیمت‌گذاری جدید عوارض سیاسی ایجاد می‌کند که باعث کندی عمل بیشتر می‌شود. انتقالی که پیامدهای اجتماعی را در نظر نگیرد، نابرابری‌ها را در داخل و بین کشورها تشدید نموده و اصطکاک‌های ژئوپلیتیکی را تشدید می‌کند.

- تشدید تهدیدات سایبری ناشی از افزایش وابستگی دیجیتالی

وابستگی فزاینده به سیستم‌های دیجیتال جوامع را تغییر داده است. در ۱۸ ماه گذشته، صنایع دستخوش دیجیتالی شدن سریع شده، کارگران در صورت امکان به کار از راه دور روی آورده، و پلتفرم‌ها و دستگاه‌هایی که این تغییر را تسهیل می‌کنند، افزایش یافته‌اند. همزمان، تهدیدات امنیت سایبری در حال رشد هستند- در سال ۲۰۲۰، حملات بدافزار و باج افزار به ترتیب ۳۵۸ و ۴۳۵ درصد افزایش یافته است- و از توانایی جوامع برای جلوگیری یا واکنش موثر به آنها پیشی می‌گیرد. موانع کمتر برای ورود عوامل تهدید سایبری، روش‌های حمله تهاجمی‌تر و کمبود متخصصان امنیت سایبری همگی این خطر را تشدید می‌کنند.

حملات به سیستم‌های بزرگ و استراتژیک پیامدهای فیزیکی آبخاری را در سراسر جوامع به همراه خواهند داشت، در حالی که پیشگیری ناگزیر مستلزم هزینه‌های بالاتری است. خطرات نامشهود- مانند اطلاعات نادرست، تقلب و فقدان ایمنی دیجیتال- نیز بر اعتماد عمومی به سیستم‌های دیجیتال تأثیر می‌گذارد. اگر دولت‌ها به مسیرهای یکجانبه برای کنترل خطرات ادامه دهند، تهدیدات سایبری بزرگتر نیز همکاری بین دولت‌ها را مختل خواهد کرد. همانطور که حملات شدیدتر و به طور گسترده تأثیرگذار می‌شوند، تنش‌های شدید بین دولت‌هایی که تحت تأثیر جرایم سایبری قرار گرفته‌اند و دولت‌هایی که در ارتکاب آنها شریک هستند افزایش می‌یابد زیرا امنیت سایبری به واگرایی- به جای همکاری- بین دولت و ملت‌ها تبدیل می‌شود.

- تشدید ناامنی جهانی ناشی از موانع مهاجرت

ناامنی فزاینده ناشی از مشکلات اقتصادی، تشدید تأثیرات تغییرات آب و هوایی و بی‌ثباتی سیاسی در حال حاضر میلیون‌ها نفر را مجبور به ترک خانه‌های خود در جستجوی آینده‌ای بهتر در خارج از کشور کرده است. «مهاجرت غیرارادی» یک نگرانی بلندمدت برای پاسخ‌دهندگان است. در سال ۲۰۲۰، بیش از ۳۴ میلیون نفر در سراسر جهان تنها به دلیل درگیری آواره شدند که یک رکورد تاریخی است. با این حال، در بسیاری از کشورها، اثرات ماندگار این



همه‌گیری، افزایش حمایت‌گرایی اقتصادی و پویایی‌های جدید بازار کار باعث ایجاد موانع بیشتر برای ورود مهاجرانی می‌شود که ممکن است به دنبال فرصت یا پناه باشند.

این موانع بالاتر برای مهاجرت، و خطر سرریز آنها مانع از ایجاد مسیر بالقوه برای احیای معیشت، حفظ ثبات سیاسی و بستن شکاف‌های درآمد و نیروی کار می‌شود. در زمان نگارش این مقاله، ایالات متحده به طور کلی با بیش از ۱۱ میلیون شغل خالی و اتحادیه اروپا تنها در صنعت حمل و نقل با کسری ۴۰۰ هزار راننده مواجه بود. در شدیدترین موارد، بحران‌های بشردوستانه بدتر خواهند شد زیرا گروه‌های آسیب‌پذیر چاره‌ای جز آغاز سفرهای خطرناک‌تر ندارند. فشارهای مهاجرتی همچنین تنش‌های بین‌المللی را تشدید خواهد کرد زیرا به طور فزاینده‌ای به عنوان ابزار ژئوپلیتیکی مورد استفاده قرار می‌گیرد. دولت‌های کشور مقصد باید روابط دیپلماتیک و شک و تردید مهاجران را در میان جمعیت خود مدیریت کنند.

- محدودیت فرصت‌ها در فضا

در حالی که انسان‌ها دهه‌هاست که در حال کاوش در فضا بوده‌اند، سال‌های اخیر شاهد فعالیت‌های فزاینده‌ای بوده‌اند که نه تنها فرصت‌های جدیدی ایجاد می‌کند، بلکه نشان‌دهنده قلمرو نوظهور خطر است، به‌ویژه با افزایش نظامی‌سازی و سلاح‌سازی. تازه واردان بازار ماهواره‌های تجاری، نفوذ سنتی متصدیان فعلی را بر مشترکات فضایی جهانی در ارائه خدمات ماهواره‌ای، به ویژه ارتباطات مرتبط با اینترنت، مختل می‌کنند. اگر اکتشاف و بهره‌برداری فضا به طور مسئولانه مدیریت نشود، تعداد و طیف بیشتری از بازیگران فعال در فضا می‌توانند اصطکاک ایجاد کنند. با حاکمیت جهانی محدود و قدیمی برای تنظیم فضا در کنار سیاست‌های متفاوت در سطح ملی، خطرات در حال تشدید هستند.

یکی از پیامدهای فعالیت‌های فضایی تسریع شده، خطر بالاتر برخورد است که می‌تواند به تکثیر زباله‌های فضایی منجر شود و بر مدارهایی که میزبان زیرساخت‌های سیستم‌های کلیدی روی زمین هستند، آسیب برساند، به تجهیزات فضایی ارزشمند آسیب برساند یا جرقه تنش‌های بین‌المللی را ایجاد کند. ابزارهای حکومتی محدود، احتمال تشدید تنش‌های ژئوپلیتیکی را افزایش می‌دهد و آزمایش‌های تسلیحاتی اخیر در فضا بر چنین خطراتی تأکید می‌کند. افزایش فعالیت فضایی همچنین می‌تواند منجر به اثرات ناشناخته زیست‌محیطی یا افزایش هزینه برای کالاهای عمومی مانند نظارت بر آب و هوا یا نظارت بر تغییرات آب و هوا شود.

- بینش‌هایی در مورد تاب‌آوری در سال دوم همه‌گیری

در سال ۲۰۲۱، کشورها مکانیسم‌های جدیدی را برای پاسخ به بحران بهداشت عمومی با ویژگی‌های در حال تغییر به کار گرفتند که منجر به موفقیت و شکست می‌شود. دو عامل به هم پیوسته برای مدیریت مؤثر بیماری همه‌گیر حیاتی



گزارش

کد مدرک: FCCIM-FR-۰۰۹-۰۰۰

تاریخ:

بودند: اول، آمادگی دولت ها برای تنظیم و اصلاح استراتژی های واکنش با توجه به شرایط متغیر؛ و دوم، توانایی آنها در حفظ اعتماد اجتماعی از طریق تصمیم گیری های اصولی و ارتباطات موثر.

تأمل در اهداف متمایز تاب آوری دولت ها، مشاغل و جوامع کمک می کند تا اطمینان حاصل شود که دستور کارها برای دستیابی به رویکرد کل جامعه برای مقابله با خطرات حیاتی از هر ماهیتی همسو هستند. برای دولت ها، متعادل کردن هزینه ها، تنظیم مقررات برای انعطاف پذیری و تنظیم ترتیبات اشتراک داده برای اطمینان از مدیریت بحران دقیق تر برای ایجاد تعامل قوی تر بین بخش های دولتی و خصوصی کلیدی است. کسب و کارها با درک این موضوع که آمادگی بهتر در سطح ملی برای برنامه ریزی، سرمایه گذاری و اجرای استراتژی هایشان حیاتی است، می توانند فرصت ها را در زمینه هایی مانند زنجیره های تأمین، کدهای رفتاری در صنعت خود و گنجاندن بعد انعطاف پذیری در پیشنهادات مزایای نیروی کار به کار گیرند. جوامع می توانند به دولت های محلی کمک کنند تا به تلاش های ملی بپیوندند، ارتباطات را بهبود بخشند و از تلاش های تاب آوری مردمی حمایت کنند.

- منبع

- The Global Risks Report ۲۰۲۲ , ۱۱th Edition, World Economic Forum.